

Nr 196.

Ankom till riksdagens kansli den 30 maj 1919 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för oförutsedda utgifter. (4:e avd.)

I den till riksdagen den 9 januari 1919 avlåtna propositionen, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under år 1920 har Kungl. Maj:t, under återopande av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för bestridande av oförutsedda utgifter å ordinarie stat vid sidan av huvudtitlarna uppföra ett förslagsanslag till belopp av 500,000 kronor att stå till Kungl. Maj:ts disposition under enahanda villkor, som gälla för år 1919.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning uppförde 1918 års lagtima riksdag för bestridande av oförutsedda utgifter å tilläggsstat för år 1918 samt å riksstaten för år 1919 vid sidan av huvudtitlarna ett förslagsanslag å 500,000 kronor att stå till Kungl. Maj:ts förfogande under följande villkor, nämligen:

att utgiften vore av så brådskande art, att frågan ej hunne underställas riksdagen,

att utgiften vore av den storlek, att varken vederbörande huvudtitels allmänna besparingar eller samma huvudtitels anslag till extra utgifter med hänsyn till därå förefintliga behållningar lämpligen kunde för ändamålet anlitas, och tillika av beskaffenhet att ej kunna bestridas av andra till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel,

att utgiften icke heller vore av den art, som omförmäles i 63 § regeringsformen,

samt att genast vid riksdagens början en särskild, specificerad anmälan gjordes till riksdagen om de utgifter, Kungl. Maj:t under det senaste året beslutat anvisa till utgående från anslaget.

Den i enlighet med sistnämnda bestämmelse gjorda anmälan rörande anslaget disponerande för år 1918 upptager följande poster:

å justitiedepartementets föredragning:

För införande av elektrisk belysning vid tvångsarbetsanstalterna i Karlskrona och Landskrona (²⁶/₉ 1918) kronor 35,000: —

å sjöförsvarsdepartementets föredragning:

För minsvepning inom vissa områden i Kattegatt och södra delen av Skagerak omkring (³⁰/₇₀. ²³/₈ 1918) » 670,000: —

För ersättning av vid minsvepning förliten och förstörd minsvepningsmateriel (³¹/₁₂ 1918) » 150,000: —

å finansdepartementets föredragning:

För Drottningholmsbroarnas vård och underhåll (²³/₁₂ 1918) » 33,657: 59

För statistisk bearbetning inom kommerskollegium av uppgifter till riksinventeringarna (²³/₁₂ 1918) » 60,000: —

å ecklesiastikdepartementets föredragning:

För uppehållande av allmänna barnbörds- husets verksamhet (¹⁸/₁₀ 1918) » 100,000: —

Till täckande av brist i Serafimerlasarettets verksamhet (¹⁵/₁₁ 1918) » 350,000: —

Till uppehållande av tekniska elementarskolans i Malmö verksamhet under år 1918 (²⁷/₁₁ 1918) » 11,000: —

Till täckande av brist i staten för institutet och förskolan för blinda å Tomtebodas (²⁷/₁₁ 1918) » 96,000: —

å jordbruksdepartementets föredragning:

För fortsatta fiskehamnsbyggnader (¹⁸/₁₀ 1918) » 615,000: —

För fortsättning av djupborrningarna i Skåne (²⁰/₁₂ 1918) » 32,000: —

Summa kronor 2,152,657: 59

Vid granskningen av de utgifter, för vilka medel sålunda av Kungl. Maj:t anvisats, har utskottet icke kunnat undgå att finna, att förevarande anslag under år 1918 tagits i anspråk i en utsträckning, som icke varit avsedd vid anslaget beviljande. Särskilt har utskottet funnit det anmärkningsvärt, att i ett flertal fall beslut om medels utanordnande från detta anslag fattats, oaktat möjlighet synes hava förelegat att, genom de uppkomna anslagsfrågornas hänskjutande till 1918 års urtima riksdag, underställa dem riksdagens prövning.

Beträffande arten av de utgifter, till vilka medel på detta sätt anskaffats, är vidare att märka, att flertalet av utgifterna avse ändamål, för vilka riksdagen tidigare anvisat anslag. Med anledning av vad som i berörda hänseende förekommit, anser sig utskottet böra framhålla, att, även om ett sådant disponerande av ifrågavarande till oförutsedda utgifter avsedda anslag icke uttryckligen uteslutits i de för anslaget användning stadgade grunderna, ett dylikt förfarande dock torde böra förekomma endast i sådana enstaka undantagsfall, då oundvikligt behov därav föreligger, och icke i större utsträckning än som finnes erforderligt för anskaffande av medel, intill dess nästkommande riksdag kan eventuellt hinna pröva det uppkomna anslagsbehovet i övrigt.

Under åberopande av vad utskottet sålunda anfört, får utskottet, som i likhet med departementschefen icke funnit skäl föreligga till ändring i fråga om anslagsbeloppet, hemställa,

att riksdagen må för bestridande av oförutsedda utgifter vid sidan av huvudtitlarna å riksstaten för år 1920 uppföra ett förslagsanslag av 500,000 kronor att stå till Kungl. Maj:ts disposition under enahanda villkor, som gälla för år 1919.

Stockholm den 30 maj 1919.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 195.
